

Notițe bibliografice

tate în documentele istorice și patristice, limitând propriul comentariu la măsura a ceea ce este necesar, lăsând însă celor ce citesc propria libertate de a le evalua și de a înțelege cum au evoluat lucrurile. Se „subliniază” substratul pe care se construia structura de tip ecclesial – Biserica Romano-Catolică –, localizând în literatura istoriografică și patristică argumentele pe care teologii apuseni le invocă, dar și critica istorică de texte accesibile din vremea sa, ca răspuns dat acestora. Memorabile rămân cuvintele: „Dacă Fotie nu exista, cu adevărat n-ar fi existat nici schisma, însă n-ar fi existat nici Ortodoxia, nici popoare ortodoxe și ar fi existat o robie spirituală și un mod de gândire religios și etnic greșit”. Fotie, pe amândouă acestea le-a salvat prin lupta lui împotriva invaziei apusene!

Pr. Drd. Sorin VasIU

S. Aurelii Augustini, *Sermones ad populum in Natali Domini nostri Iesu Christ*, traducere din lb. latină, notă asupra ediției, cuvânt înainte, note și bibliografie de Aurel Lupu, Ed. Nemira, 2010, 170 p., ISBN 978-606-579-150-3

Prezenta lucrare își propune să aducă în atenția cititorului Omiliile rostite de Feri-citul Augustin cu ocazia Nașterii Domnului, ele fiind adevărate capodopere de artă și de învățătură creștină, ce au fost stenografiate atunci, iar mai apoi păstrându-se în diferite colecții. Volumul de față se află în ediția J.-P. Migne, *Patrologiae cursus completus seu Bibliotheca universalis, integra, uniformis, commoda, oeconomica, omnium S.S.Patrum, Doctorum Scriptorumque Ecclesiasticorum, series Latina, tomus XXXVIII, col. 995-1021*, variantă asupra căreia nu s-a operat decât câteva corecturi, precizează traducătorul. La o cercetare atentă se poate observa că aceste predici nu au fost rostite după vreun plan mai înainte stabilit, că le lipsește culoarea, spontaneitatea, abundența ori farmecul oriental pe care îl întâlnim – de exemplu – la Sfântul Ioan Gură de Aur; însă, se impun prin rigoare, subtilitate, perspectivă culturală și filosofică, prin tehnici de abordare simplistă și de virtuozitate retorică, el reușind să treacă în mod pedagogic de la abstract la concret, de la literă la duh, cu un impact aparte atunci asupra auditorilor, iar acum, asupra cititorilor care sunt îndemnați să citească, prin cuvintele: „Tolle! Lege!”.

Pr. Drd. Sorin VasIU

Sfântul Ciprian, Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, traducere din lb. latină de prof. Ion Diaconescu și prof. dr. Ovidiu Pop, Ed. Sofia, București, 2011, 428 p., ISBN 978-973-136-249-6

Sfântul Ciprian, datorită remarcabilei sale personalități și respectului de care s-a bucurat ca episcop, a dobândit o recunoaștere aproape canonică, o răspândire amplă și o copiere repetată de-a lungul timpului, motiv pentru care aceste *Epistulae* constituie poate

Notițe bibliografice

cel dintâi epistolarium creștin, extrem de mult prețuite încă din Antichitatea creștină târzie, mai ales de către Ieronim și Augustin. Fără a intra într-o analiză prea adâncă legată de conținut, ne rezumăm doar la evidențierea celor două direcții de bază ale acestora: a) cunoașterea mai amănunțită, corectă a personalității Sfântului Ciprian, ca episcop și, b) cunoașterea Bisericii din prima jumătate a secolului al III-lea, cu tot ce implică perioada respectivă: evenimentele importante petrecute, persecuțiile, chestiuni dogmatice, organizarea Bisericii, probleme disciplinare. Ca scriitor, Sfântul Ciprian a folosit o limbă latină îngrijită, el evitând neologismele. Lacanțiu îl caracteriza astfel: „Era de un talent lesnicios, bogat, plăcut era deschis. Nu poți deosebi dacă a fost mai împodobit în exprimare sau mai bogat în expunerea ideilor, ori mai capabil de convingere...”.

Pr. Drd. Sorin Vasiu

Sfântul Ioan de Kronstadt, *Adevărurile în care cred*, trad. Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, Editura Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2012, 246 p., ISBN 978-973-136-215-1; ISBN 978-606-529-102-7

Editura Sophia în colaborare cu Editura Cartea Ortodoxă continuă traducerea și publicarea seriei de manuscrise – notițe – volume duhovnicești sub egida Sfântului Ioan de Kronstadt, adăugând și lucrarea de față care se remarcă prin sinteza învățăturilor de credință ortodoxă, filozofie de viață, comasate în grupe de sintagme și cugetări parenetice. Cu un cuprins bine definit, structurat pe cinci capitole alcătuite din teme antropologice, eclesiologice și soteriologice, lucrarea reflectă însăși viața Sfântului Ioan de Kronstadt drept model pentru toți creștinii. Încă de la primele pagini, aflăm informații despre frumusețea creației, despre structura psiho-somatică a omului, faptul istoric al căderii omului, esența – „toate păcatele noastre vin în primul rând din iubirea de sine” (p. 46), și urmările căderii: necazurile, bolile și moartea. Lucrarea continuă cu descrierea căilor de refacere a chipului căzut în păcat prin tainele sfinte: adevărata pocăință, măreția și necesitatea euharistiei, harul preoției – rolul ierarhiei și însemnătatea slujirii preoțești – în mediul anabatic de laborator duhovnicesc al Bisericii prin: preacinstirea Maicii Domnului și a sfinților, prin rânduieli, praznice și ritualuri, prin rugăciunea de obște și cea particulară, racordate la purtarea de grijă dumnezeiască în iconomia mântuirii (Întruparea, Învierea și Înălțarea Mântuitorului). Spre finalul lucrării aflăm aspecte soteriologice prin care Sfântul ne readuce-aminte de metodele luptei cu păcatul: „luare-aminte la sine, la propria lume lăuntrică, trezvia și despătimirea de cele lumești” (p. 187), lupta cu sine sau înfrânarea, metode de accedere la Împărăția Veșnică. „Adevărurile în care cred” ale Sfântului Ioan de Kronstadt alcătuiesc un adevărat compendiu ortodox, mod de viață, imperios și demn de urmat pentru toți creștinii și nu numai.

Drd. Silviu Ciută